

**19 kwietnia br. w Sali Notowań Giełdy Papierów
Wartościowych w Warszawie odbyła się konferencja
„Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu
zmienności rynku i demografii”. Jej celem była przede
wszystkim wymiana doświadczeń w zakresie
europejskich systemów długoterminowego
oszczędzania. Rozmawiano także o rynku benefitów
zmieniającego się społeczeństwa, a także oceniano
wpływ wojny w Ukrainie na portfele inwestycyjne
przyszłych emerytów. Organizatorem konferencji był
PFR Portal PPK oraz Fundacja GPW. Patronat
honorowy nad wydarzeniem objęło Ministerstwo
Rozwoju i Technologii, Zakład Ubezpieczeń
Społecznych oraz Ambasada Brytyjska**

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu zmienności rynku i demografii” – podsumowanie

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu zmienności rynku i demografii”
fot. PFRportalPPK

Międzynarodowa współpraca i wymiana doświadczeń – wyzwania emerytalne i demograficzne zmieniającego się świata.

Europejskie systemy zabezpieczenia emerytalnego borykają się z podobnymi problemami. Starzenie się społeczeństw i postępująca niewydolność publicznych systemów emerytalnych przekładają się na rozwój produktów oszczędnościowych w ramach III filaru systemu.

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu zmienności rynku i demografii” – podsumowanie

„Mimo że wyzwania w skali całego kontynentu będą podobne, to doświadczenia oraz podejmowane w ramach europejskich systemów emerytalnych działania mogą być zupełnie inne. Dlatego zorganizowaliśmy tę konferencję, by zderzyć ze sobą różne punkty widzenia, różne międzynarodowe wnioski i obserwacje i zainspirować się – czy to do wprowadzenia ew. zmian czy do rozwoju tych zagadnień, nad którymi aktualnie pracujemy” – powiedział Robert Zapotoczny, prezes PFR Portal PPK.

Wyzwania systemu emerytalnego w Polsce

O wyzwaniach stojących przed systemem zabezpieczenia emerytalnego w Polsce mówiła profesor Gertruda Uścińska, prezes ZUS.

„W większości krajów Unii Europejskiej, zwłaszcza w Polsce, za bezpieczeństwo socjalne osób w wieku nieaktywnym ekonomicznie, bo skorzystały z prawa do emerytury, odpowiada system publiczny. Natomiast w wielu krajach jest inaczej. Ta dywersyfikacja polega na tym, że państwo ustanawia system emerytalny, utrzymuje, odpowiada za jego funkcjonowanie, za gwarancję wypłaty, ale tworzy też warunki, żeby emerytura składała się z różnych źródeł, a więc także tych, za które odpowiada pracodawca i my, obywatele, uczestnicy rynków finansowych. I to jest wielkie zadanie, które mamy do wykonania w perspektywie przyszłości” – powiedziała, otwierając konferencję. Jak jednak skłonić Polaków do oszczędzania na przyszłość? „Planujemy wdrożyć Centralną

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu zmienności rynku i demografii” – podsumowanie

Informację Emerytalną (CIE), czyli jedno miejsce, w którym znajdziemy informacje o wszystkich naszych kontach emerytalnych, po to, aby ludzie podejmowali racjonalne decyzje i żeby nastąpiła realna dywersyfikacja. Jak obywatele zobaczą, na co mogą liczyć, to być może zdecydują się oszczędzać dodatkowo, być może przestaną godzić się na pracę na czarno, być może zdecydują się zmienić strategię inwestycyjną, być może zdecydują się na dłuższą pracę” – prognozował Bartosz Marczuk, wiceprezes PFR.

Wyzwania emerytalne współczesnego świata

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu zmienności rynku i demografii” to jedyne w Polsce wydarzenie, umożliwiające międzynarodową współpracę i wymianę doświadczeń w zakresie systemów emerytalnych w tak szerokim zakresie. W panelu „Wyzwania emerytalne współczesnego świata” udział wzięli: prof. Gertruda Uścińska, (prezes ZUS, Polska), prof. Inmaculada Dominguez Fabian (Uniwersytet Estremadury, Hiszpania), prof. Maria Mercè Claramunt Bielsa (Uniwersytet w Barcelonie, Hiszpania), dr Seda Peksevim (Pensión Research & Consulting, Turcja), prof. Thomas Post (Uniwersytet Maastricht, Holandia), Dan McLaughlin (Smart, Wielka Brytania). Panel poprowadził Jakub Janas (Investment & Pensions Europe, Wielka Brytania). Rozmowa dotyczyła przede wszystkim wyzwań demograficznych, z jakimi mierzą się poszczególne państwa.

Holendrzy nie boją się emerytury.

„Jesteśmy w luksusowej sytuacji w Holandii, ponieważ mamy I i II filar, mamy dodatkowo takie zabezpieczenie przed ubóstwem bez względu na to, czy pracujemy czy nie. Co ważne 90% społeczeństwa ma zabezpieczenia

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu
zmienności rynku i demografii” – podsumowanie

emerytalne – nie mamy takich problemów, jak większość krajów, nie boimy się, że będziemy głodować na emeryturze z powodu braku środków” – powiedział prof. Thomas Post.

„W Turcji osoby w wieku poniżej 45. r.ż. są automatycznie zapisywane do programów emerytalnych. Mamy hojne dopłaty ze skarbu państwa, natomiast nie są one zapewniane w całym cyklu życia. Dlatego, niestety, ok. 60% osób uprawnionych wycofuje się z tego programu. To, czego potrzebujemy na rynkach wschodzących to rozwiązania technologiczne, bo nie ma jednego wyjścia idealnego dla wszystkich, każda zmiana systemowa musi uwzględniać obecną sytuację w danym kraju” – oceniła dr Seda Peksevim.

Przed większością krajów stoją wyzwania demograficzne, w tym starzenie się społeczeństw, kurczenie populacji oraz wydłużająca się długość życia.

„W zeszłym roku po raz pierwszy populacja chińska się skurczyła i to są spadki na poziomie setek milionów. Gdy rozmawiamy o demografii, to nie ma znaczenia czy mówimy o Chinach czy Słowenii, bo prawie wszystkie kraje mają do czynienia z takimi samymi problemami, o jakich my rozmawiamy dzisiaj” – powiedział Dan McLaughlin. Prof. Maria Mercè Claramunt Bielsa przedstawiła wyniki hiszpańskich badań. „Wskazują one, że jest wiele analogii w różnych krajach. Badaliśmy średnią długość życia w roku 1990 i 2030. Wynosi ona w wielu miejscach ponad 80 lat. W większości krajów ta

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu zmienności rynku i demografii” – podsumowanie

wartość będzie się wydłużać. W Hong-Kongu średnia długość życia będzie wynosić ponad 90 lat dla kobiet i 85 dla mężczyzn”. O problemach hiszpańskiego systemu zabezpieczenia społecznego mówiła także prof. Inmaculada Dominguez Fabian. „Hiszpania jest krajem, który ma chyba największy problem, jeśli chodzi o długowieczność. Mamy wysoką stopę zastąpienia, wynoszącą 90%, ale mamy równocześnie problem z wypłacalnością tego systemu. Rok temu, w 2022 r., mieliśmy 9 mln emerytów przy 22 mln pracujących, a w 2050 r. będzie to już 16 mln emerytów przy 28 mln pracujących. Liczba pracowników nie zwiększa się tak, jak liczba emerytów” – wskazała.

Wykorzystanie ekonomii behawioralnej w kształtowaniu świadomości emerytalnej

Dlaczego ludzie nie oszczędzają na przyszłość i w jaki sposób zachęcić ich do budowania zabezpieczenia emerytalnego? O tym w panelu „Wykorzystanie ekonomii behawioralnej w kształtowaniu świadomości emerytalnej” rozmawiali: dr Jesús María García Martínez (Uniwersytet w Barcelonie, Hiszpania), prof. José Vila (Uniwersytet w Walencji, Hiszpania), Žiga Vižintin (Słowenia), Roberto Carcache (Portugalia) oraz Robert Zapotoczny (PFR Portal PPK, Polska). Rozmowę prowadził Jakub Janas.

„Większość osób jest w programach emerytalnych, ale jest to udział pasywny. Ci ludzie potrzebują pewnego popchnięcia w kierunku ważnych decyzji, stąd nasze zainteresowanie ekonomią behawioralną” – podzielił się swoim doświadczeniem Žiga Vižintin. Dlaczego mamy problem z oszczędzaniem? „Myślę, że to przede wszystkim brak zrozumienia, jak działa

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu
zmienności rynku i demografii” – podsumowanie

system ubezpieczeń. Ludzie mają problem z tym, żeby zrozumieć, jak działa system publicznych ubezpieczeń społecznych. Drugi problem jest natury behawioralnej. Ludzie mają trudność z odkładaniem czegoś dzisiaj, żeby cieszyć się tym za 30-40 lat. Ekonomia behawioralna może nam pomóc w rozwiązaniu tego problemu” – wyjaśnił Jesús María García Martínez.

Krytyczną kwestią jest wyjaśnienie, w jaki sposób podejmujemy decyzje.

„Przeprowadzamy teraz badania dotyczące tego, w jaki sposób podejmują decyzje osoby, które korzystają ze sztucznej inteligencji. Chcemy zidentyfikować, w którym momencie, kiedy ktoś korzysta np. z aplikacji, najlepiej jest zaprezentować informacje i w jakiej formie, żeby przekonać odbiorcę do zwiększenia swoich oszczędności. Na razie ten wpływ nie jest duży, ale przy obecnym tempie rozwoju technologii wkrótce ten wpływ będzie ogromny” – ocenił José Vila.

Paneliści odnieśli się także do tematu Pracowniczych Planów Kapitałowych.

„Portugalia ma opóźnienie w stosunku do Polski, bo u nas tylko 2% pracowników ma takie dodatkowe oszczędnościowe plany pracownicze, co daje 16 mln aktywów. Żeby uzupełnić braki w systemie ubezpieczeń społecznych rząd wprowadził dobrowolne rachunki oszczędnościowe. Chodziło w nich o to, żeby ludzie oszczędzali dobrowolnie część swojego dochodu. Interesujące jest to, że od 2007 do 2019 r. tylko 9 tys. osób

*zaczęło to robić. Dla mnie PPK jest wspaniałą inicjatywą ze względu na
sposób interakcji obywateli z państwem” – podsumował Roberto Carcache.*

„Benefity pracownicze zmieniającego się społeczeństwa – perspektywy i oczekiwania”

Druga część konferencji dotyczyła rynku polskiego. Tematem rozmowy prowadzonej przez Martę Piasecką, dziennikarkę TVP i Polskiego Radia, była rola benefitów pracowniczych w pozyskiwaniu najbardziej utalentowanych pracowników oraz poszerzenie oferty benefitów o programy emerytalne współfinansowane przez pracodawców. W panelu udział wzięli: Sylwia Bilska, General Manager i członek zarządu Edenred Polska, dr Wojciech Nagel, przewodniczący Rady Nadzorczej Fundacji GPW, Cezary Kaźmierczak, prezes zarządu Związku Pracodawców i Przedsiębiorców, Tomasz Więckowski, prezes zarządu Agencji Kore, Danuta Kisielewska, dyrektor personalna PHH, Sławomir Łopalewski, dyrektor zarządzający LUX MED Ubezpieczenia, Helena Gądek, manager Zespołu Benefitów Santander Bank Polska.

W panelu poruszony został temat Pracowniczych Planów Kapitałowych, które mogą być formą oszczędzania, inwestowania i zabezpieczenia na trudne czasy.

*„To pierwszy produkt, który powstał na przestrzeni 3 dekad funkcjonowania
polskiego rynku finansowego, który łączy trójporozumienie: pracodawcy,
pracownika i państwa. Dzięki temu oszczędności pracownika mogą szybciej
rosnąć. Jeżeli byśmy wszystkie formy oszczędzania podsumowali, włączając
w to czynne rachunki w IKE i IKZE to mielibyśmy ok. 4,5 mln osób. To dobra
baza, żeby ten temat oszczędzania rozwijać” – wyjaśnił dr Wojciech Nagel.*

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu
zmienności rynku i demografii” – podsumowanie

Benefit powinien odpowiadać na bieżące potrzeby pracowników.

„Benefity pracownicze mają spełniać 3 funkcje z punktu widzenia ekonomicznego: mają zwiększać możliwości zakupowe pracownika, czyli pracownik ma zyskiwać większą siłę nabywczą; pracodawca wspiera rozwój pracowników poprzez benefity i ponosi koszty poza wynagrodzeniem za pracę; benefity powinny być wspierane przez administrację publiczną poprzez zwolnienia podatkowe. To jest bardzo ważne, bo to zwolnienie i zapewnienie celowości powoduje recyrkulację tych pieniędzy w gospodarce państwowej. Dzięki benefitom małe i średnie przedsiębiorstwa mogą walczyć o zdobycie i utrzymanie najlepszych talentów na rynku pracy. Jako Edenred zachęcamy do weryfikacji ponoszonych inwestycji na pracownika i zapewnienia mu odpowiedniego wsparcia w danym momencie, bez utartych wzorów” – powiedziała Sylwia Bilska. Benefity to również forma konkurencji firm o pracowników. „Duże znaczenie z punktu widzenia pracowników ma to, co realnie przekłada się na siłę nabywczą. To jest miernik i wskazówka dla pracodawców. Dlatego dużą popularnością cieszą się karty lunchowe czy dopłaty do wakacji. Z punktu widzenia pracodawcy każda forma pozapłacowego podnoszenia standardu pracy jest bardzo atrakcyjna, z uwagi na wysokie opodatkowanie pracy” – wskazał Cezary Kaźmierczak.

Czy oczekiwania pracowników, jeśli chodzi o benefity, ewoluują? Na wpływ pracowników, wchodzących aktualnie na rynek pracy, zwracał uwagę Tomasz Więckowski.

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu zmienności rynku i demografii” – podsumowanie

„Na rynku MŚP temat benefitów jest trudny, przede wszystkim dlatego, że firmy mają swoje ograniczenia budżetowe, a pracownicy, szczególnie młodzi, należący do pokolenia płatków śniegu, wchodzący na rynek pracy, mają swoje oczekiwania. Pandemia nam wiele w tym zakresie zmieniła. Elastyczność jest w tym przypadku słowem-kluczem. Pracownicy doceniają możliwość pracy zdalnej, hybrydowej lub w formie workation” – zaznaczał.

Prelegenci zwracali uwagę, że oprócz motywacji, rywalizacji i realnych korzyści materialnych, pracownicy za pomocą benefitów mogą zwiększać swoje zaangażowanie na rzecz społeczeństwa oraz dbać o zdrowie i sprawność fizyczną. Benefity nie powinny być okazjonalne, ich cechą powinna być stałość i możliwość rozwoju. W rozmowie pojawił się także wątek pracowników z Ukrainy. Oni również są zainteresowani możliwością korzystania z benefitów, ale dla tych pracowników ich definicja może być zupełnie inna. Okazuje się, że benefitem może być np. system premiowo-motywacyjny, możliwość uzyskania miejsca zamieszkania przez jakiś czas, pomoc w założeniu konta bankowego czy nauce języka polskiego, a także integracja kulturowa.

Nowatorski program z elementami grywalizacji wprowadził Polski Holding Hotelowy. „

Kwestia benefitów bardzo się zmieniła. Reprezentuję branżę hotelarską, a to praca przede wszystkim z ludźmi. Oferujemy benefity tradycyjne, czyli sponsorowany pakiet ubezpieczenia na życie, pakiet medyczny, możliwość nauki języków obcych, zniżki w hotelach z naszej sieci. Poza tym proponujemy pracownikom udział w programie, który my wymyśliliśmy, a który nosi nazwę „Ambasador”. Bierze w nim udział obecnie ponad 70% pracowników. W programie zbiera się punkty, które można wymienić na

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu
zmienności rynku i demografii” – podsumowanie

nagrody w formie pieniężnej. Punkty przyznajemy przede wszystkim za działalność społeczną, np. za wsparcie domów dziecka, schroniska czy udział w biegu charytatywnym, za działania profilaktyczne, a także za uzyskanie pochwały, dzięki czemu rozwijamy relacje interpersonalne” – przedstawiła Danuta Kisielewska, dyrektor personalna PHH.

Nadal dużym zainteresowaniem pracowników cieszy się opieka zdrowotna. „Według najnowszego raportu „Barometr polskiego rynku pracy” mamy rynek pracownika: ponad 70% pracowników jest zadowolonych z pracy, ponad 50% spodziewa się podwyżki, a pracodawcy mają coraz większy problem ze znalezieniem pracowników (28% pracodawców w Polsce i aż 41% pracodawców w samym woj. mazowieckim). Z raportu wynika też, że wiele osób nadal wysoko ceni benefity medyczne. Dlatego LuxMed wprowadził ubezpieczenia szpitalne, jedyne takie ubezpieczenie na rynku. W tym beneficie leczymy ludzi, a nie wypłacamy pieniądze. W ubezpieczeniach tych nie ma sumy ubezpieczenia, leczonych jest 80% dolegliwości w 10 kategoriach medycyny, a dodatkowo mamy własne szpitale. Ten benefit oferuje koordynację opieki medycznej od samego początku. Co ciekawe istnieje związek między posiadaniem ubezpieczenia szpitalnego a długością życia i potwierdzają to wyniki badań Eurostatu” – powiedział Sławomir Łopalewski.

Najważniejsze w świadczeniach pozapłacowych jest reagowanie na bieżące potrzeby pracowników i sprawdzanie, czy oferowane im benefity są odpowiednie.

„Społeczeństwo się zmienia, więc my dokonujemy rocznego przeglądu benefitów, chcemy weryfikować na bieżąco potrzeby pracowników, żeby nieszablonowo podchodzić do tematu. Pytamy o to, co z naszej oferty

benefitów podoba się pracownikom, co nie, diagnozujemy punkty zapalne i sprawdzamy, które zmiany możemy wprowadzić od już, w krótkiej perspektywie. Dzięki temu corocznemu przeglądowi mamy poczucie kontroli nad tym obszarem, wiemy, co jest potrzebne naszym pracownikom i w którą stronę mamy iść. Poza tym ważną kwestią w zakresie benefitów jest utrzymanie stałego poziomu zadowolenia pracowników z oferowanych benefitów” – podsumowała Helena Gądek.

Portfele inwestycyjne po roku wojny w Ukrainie

Ostatni panel konferencji dotyczył wyzwań rynku finansowego w kontekście zarządzania ryzykiem emerytalnym w przyszłości. W rozmowie prowadzonej przez Michała Duńca, prezesa serwisu Analizy Online, udział wzięli: Grzegorz Chłopek, wiceprezes PKO TFI, Sebastian Buczek, prezes Quercus TFI, Marlena Janota, członek zarządu Santander TFI, Izabela Kozakiewicz-Frańczak, partner zarządzający iKsync.com, dr Marcin Żółtek, wiceprezes TFI PZU. Punktem wyjścia do dyskusji był temat wysokiej inflacji, która może pomagać lub przeszkadzać w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych. Czy zmiana w podejściu do oszczędzania z powodu inflacji jest konieczna?

Zdaniem Grzegorza Chłopka taka zmiana nie jest konieczna. Ma to związek z przejściowym charakterem pewnych zjawisk czy sytuacji gospodarczych, które będą wpływały na nasze oszczędzanie w długoterminowym horyzoncie. Jest natomiast argument przemawiający za tą zmianą – dłuższe trwanie życia. Ważniejsze jest to, że żyjemy dłużej, a wieku emerytalnego podnosić nie chcemy.

„Aktywa, które gromadzimy na jesień życia, są zupełnie nieoptymalnie alokowane. Abstrahuję od tego, ile oszczędności trzymamy w bankach na

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu
zmienności rynku i demografii” – podsumowanie

lokatach, a ile na rynku kapitałowym. Ale nawet to, co jest na rynkach kapitałowych to proporcja nieoptymalna, bo ok. 22% to akcje, a 78% to obligacje. To stawia nas w gorszej sytuacji w porównaniu do tego, co robią np. Amerykanie, którzy stawiają wyraźnie na rynek kapitałowy. W ich portfelach jest trochę więcej ryzyka, co w dłuższym terminie i przy odpowiedniej dywersyfikacji przynosi wyższe stopy zwrotu” – wskazał wiceprezes PKO TFI.

Prof. Sebastian Buczek został zapytany o potencjał Polski do gromadzenia środków z przeznaczeniem na cele emerytalne w takich programach jak np. PPK.

„Wybuch wojny w Ukrainie to zmiana fundamentalna, bo przez wiele lat było zanedbywane tzw. ryzyko geopolityczne. Ubiegły rok uświadomił nam, że jest to czynnik ryzyka, którego nie wolno zanedbywać. To nowe zjawisko i ono jest nawet ważniejsze od inflacji, bo inflacja, mimo wszystko, jest zjawiskiem raczej tymczasowym, będącym pokłosiem kilku zdarzeń na czele z olbrzymią płynnością wprowadzoną do systemu przez wszystkie banki centralne w latach 2020-2021, kiedy wybuchła pandemia. Na to nałożyła się wojna i bardzo silny rynek pracy oraz kilka innych zjawisk” – zaznaczył prezes Quercus TFI. „Jest wiele firm, w które warto inwestować długoterminowo na naszej warszawskiej giełdzie, co nie oznacza, że nie namawiamy do dywersyfikacji. Na pewno warto na polskim rynku inwestować w mniejsze i średnie spółki prywatne. Jest potencjał do inwestowania pieniędzy na naszej warszawskiej giełdzie, tylko trzeba starannie wybierać firmy” – dodał.

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu
zmienności rynku i demografii” – podsumowanie

Reakcje inwestorów na wybuch wojny w Ukrainie zależały w dużej mierze od ich stażu.

„Ci, którzy mieli za sobą doświadczenia wieloletnie, dłuższe niż tylko to, co się wydarzyło na Ukrainie, podeszli do sprawy spokojniej. Dużych zmian alokacji np. w portfelach PPK nie było. Natomiast zeszły rok był rokiem bardzo trudnym dla towarzystw funduszy inwestycyjnych, bo myśmy wszyscy odnotowywali ujemną sprzedaż netto, czyli umorzenia przeważały nad nabyciami – zmieniło się to na początku roku i to bardzo korzystnie. Natomiast u klientów przeważają instrumenty dłużne krótkoterminowe. Ale to, co widać w kontekście produktów emerytalnych i reakcji uczestników, to dłuższe trwanie w produktach emerytalnych niż podstawowych. Wydarzenia rynkowe wpływają na uczestników tak, że oni wycofują środki przed czasem, natomiast wytrwali i doświadczeni zostają z nami” – powiedziała Marlena Janota.

Izabela Kozakiewicz-Frańczak wskazała, że z przeprowadzanych badań „Polak Inwestor” wynika mniejsza skłonność do ryzyka u pań niż u panów. Kobiety skłaniają się do inwestowania w nieruchomości, a jednocześnie dużo częściej wskazują na to, że inwestowałyby z uwagi na zabezpieczenie emerytalne lub zabezpieczenie przyszłości swoich dzieci. „Po wybuchu wojny na Ukrainie wielu mężczyzn odpowiadało, że inwestuje jak zwykle lub w miarę zachowawczo, a kobiety się wstrzymywały. Widać dużą aktywność kobiet w różnych działaniach dot. inwestycji zagranicznych. Ostatnie 2 lata, kiedy przyszła pandemia, potem wojna na Ukrainie to był czas, kiedy otworzyliśmy oczy jako inwestorzy indywidualni na to, jak dywersyfikować ten portfel nie tylko strukturalnie, ale także geograficznie. To jest idealny moment na edukowanie inwestorów” – podsumowała.

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu
zmienności rynku i demografii” – podsumowanie

Eksperci podczas debaty zastanawiali się także, czy oszczędności emerytalne powinny finansować odbudowę Ukrainy, o czym coraz więcej mówi się w debacie publicznej.

„Podstawowym zadaniem oszczędności emerytalnych jest zapewnienie godziwej emerytury. Nie wspieranie gospodarki, nie odbudowa Ukrainy, lecz zapewnienie godziwej emerytury naszym klientom. Dlatego ja się boję takich pomysłów. Myślmy inaczej. Oczywiście są podmioty w Polsce, które zapewne będą beneficjentami odbudowy Ukrainy. Będą to inwestycje podwyższonego ryzyka, z wielu powodów. Pamiętajmy, że Ukraina to kraj, który przed wybuchem wojny funkcjonował słabo w sensie instytucji demokratycznych, bezpieczeństwa inwestowania. Była daleka od standardów, których oczekujemy” – zaznaczył Marcin Żółtek. Sektorem, który jest wskazywany przez inwestorów jako ten potencjalnie będący beneficjentem zakończenia wojny jest sektor budowlany i to szeroko rozumiany, ze względu na ogrom zniszczeń na Ukrainie. „To dotyczy zarówno spółek stricte budowlanych, na czele z największą spółką budowlaną w Polsce, będącą jednocześnie spółką giełdową, czyli Budimexem, ale i spółek, które prowadzą działalność okołobudowlaną. Tego typu podmiotów jest co najmniej kilkanaście na naszej warszawskiej giełdzie i inwestorzy będą się im na pewno bacznie przyglądać” – podsumował prof. Sebastian Buczek, prezes Quercus TFI.

Patronem honorowym konferencji było Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Ambasada Brytyjska. Partnerami wydarzenia były Edenred Polska, LUXMED Ubezpieczenia, Analizy Online oraz Quercus TFI. Patronat medialny objęły: Gazeta Ubezpieczeniowa, magazyn Manager oraz portal Comparic.

Konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu
zmienności rynku i demografii” – podsumowanie

[FOTORELACJA Z KONFERENCJI na PFR portal PPK](#)

źródło informacji: materiały prasowe PFRportalPPK